

ספרות עברית וכללית

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים ושלושה רבעים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.

- פרק ראשון – שירה (שירת ימי-הביניים, שירת ביאליק, שירת המאה ה-20)
- פרק שני – סיפור קצר
- פרק שלישי – דרמה
- פרק רביעי – רומאן ונובלה
- פרק חמישי – שיר שלא נלמד

הפרק הרביעי (רומאן ונובלה – 30 נקודות) והפרק החמישי (שיר שלא נלמד – 10 נקודות) הם **חובה**. עליך לענות על השאלות שבהם לפי ההוראות בכל פרק. משלושת הפרקים הראשונים יש לבחור בשני פרקים, ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (משקל כל פרק – 30 נקודות).

ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו.

- ד. **הוראות מיוחדות:**
- (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.
 - (2) **חובה** לצרף למחברת את רשימת היצירות שנלמדו.
 - (3) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.
 - (4) שים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה) רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

מהפרקים הראשון, והשני והשלישי עליך לענות על השאלות בשני פרקים בלבד, לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק – 30 נקודות).

פרק ראשון: שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת המאה ה-20)

אם בחרת בפרק השירה (שאלות 1 - 11), ענה על שתי שאלות, כל שאלה על שיר מאת משורר אחר (לכל שאלה – 15 נקודות)

שירת ימי הביניים

1. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

קְתָנוֹת פְּסִים / משה אבן עזרא

קְתָנוֹת פְּסִים לְבֹשׁ הַגֶּן / וְכִסּוֹת רִקְמָה עָלֵי דְשָׂאוֹ,
וּמְעִיל תְּשַׁבֵּץ עֶטָה כָּל-עֵץ / וּלְכָל-עֵינֵי הַרְאָה פְּלֹאוֹ.
כָּל-צִיץ חֲדָשׁ לְזִמְן חֲדָשׁ / יֵצֵא שׁוֹחֵק לְקִרְאֵת בּוֹאוֹ,
אֲנִי לְפָנֶיהֶם שׁוֹשֵׁן עֹבֵר, / מְלַךְ, כִּי עַל הוֹרֵם כְּסֹאוֹ.
5 יֵצֵא מִבֵּין מְשֻׁמֵּר עָלָיו / וַיִּשְׁנֶה אֶת בְּגָדֵי כְּלָאוֹ.
מִי לֹא-יִשְׁתָּה יַיִנוֹ עָלָיו / הָאִישׁ הַהוּא יִשָּׂא חֲטָאוֹ!

הסבר את ההתרחסות המתוארת בשיר לפרטיה, וכתוב כיצד התרחשות זו מעוצבת באמצעות הלשון הציורית והאזכורים המקראיים.

המשך בעמוד 3/

2. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

עֲבִי שְׁחָקִים / רבי שלמה אבן-גבירול
עֲבִי שְׁחָקִים בְּשׁוֹנִים גָּעוּ / כִּי הִסְתִּיזוּ זַעַף וּפְנִיזוּ רָעוּ.
וּכְמוֹ תַּנְיָנִים יִרְדְּפֵם סַעַר, כְּמוֹ / סְרַנִּים בְּקַרְנֵי יוֹבְלִים תִּקְעוּ.
וּבְנֵי שְׁחָקִים בְּעַרְפָּל תָּעוּ / אֵף כּוֹכְבֵי בִקְרָא בְּאוֹרָם לָעוּ.
שָׁמַשׁ נִשְׁאַם עַל כְּנַפְיוֹ עַל פְּנֵי / אֶרֶץ, וְעַת כִּי נִבְקָעוּ – נִבְקָעוּ!
5 אֵיךְ עָמְדוּ, אֵיךְ כָּבְדוּ נִגְדָה! וְעַת / קְלוּ – כְּמוֹ נֶאֱשַׁר אֲנִי נִסְעוּ.
פַּחֲזֵי גְשָׁמִים רִקְעָם רוּחַ וְעַב / קִצְצֵן פְּתִילִים עַד שְׁאוֹל נִגְעוּ
הוּא הִרְנָה, נַחַת גְּדוּדֵיהָ, וְגַם / הִכִּין תְּלֻמִּיהָ עֲרֵי נִזְרָעוּ.
גְּלָה יְבוּל הָרִים, אֲשֶׁר נִסְתַּר כְּמוֹ / סוּדוֹת יְדַעַם אִישׁ וְלֹא נוֹדָעוּ.
כָּל הִסְתִּיזוּ בְּכוֹ עֲנָנִים, עַד אֲשֶׁר / חָיו עֲצֵי שְׂדֵה אֲשֶׁר גָּנְעוּ.

מהי ההתרחשות בשיר? תאר את שלביה השונים.

בתשובתך התייחס גם לשלושה ציורי לשון, המעצבים התרחשות זו.

3. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

הַפֶּשֶׁט הַזָּמֵן / יהודה הלוי

הַפֶּשֶׁט הַזָּמֵן בְּגֵדֵי תְּרָדוֹת / וְלָבַשׁ אֶת בְּגָדָיו הַחֲמוּדוֹת.
וְלָבְשָׁה הַאֲדָמָה שֵׁשׁ וְרִקְמָה / וְעָשְׂתָה מְשֻׁבָּצוֹת זָהָב רַפִּידוֹת?
נָכַל מְזֻרַע יָאוֹר - תִּשְׁבֵּץ, כְּאֵלוֹ / נְאוֹת גִּשְׁן בְּחִשְׁן הֵם אֲפוּדוֹת,
וּמְרַבְדֵי נְאוֹת מְדָבָר - תְּטוּבוֹת, / וְרַעֲמָסִס וּפְתוּם - פֶּזוּ רְבוּדוֹת.
5 וְשִׁדָּה עַל שֵׁפֶת הַיָּאוֹר וְשִׁדוֹת, / צָבָאוֹת הֵן, אֲכָל שֶׁהֵן כְּבָדוֹת:
יְדִיָּהֵן כְּבָדוֹ מִן הַצְּמִידִים / וְצָרוֹ צִעְרֵיהֵן בְּצָעָדוֹת.
וְלֵב יִפְתָּה וְיִשְׁכַּח אֶת זְקוּנָיו / וְיִזְכֹּר עוֹד יְלָדִים אוֹ יְלָדוֹת
בְּגֵן עֵדֶן בְּמַצְרִים בְּפִישׁוֹן, / בְּגִנּוֹת עַל שֵׁפֶת נְהַר וְשִׁדוֹת.
וְהַקְּמוֹת יִרְקַקְרוּ אֲדָמוֹת / וְלִרְקָמוֹת מְלַבְּשׁוֹת בְּגָדוֹת,
10 וְרוּחַ יָם תְּנִיפָמוֹ, וְנִרְאוּ / כְּמוֹ מְשַׁתְּחוֹת אֶל אֵל וּמִדּוֹת...

האביב מתואר בשיר באמצעות מגוון תנומות.
הסבר שלוש מתמונות אלה, וציין מהו המוטיב המשותף להן. הדגם את דבריך.

/המשך בעמוד 5/

שירת ביאליק

4. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

גְּבֻעוּלֵי אֲשֶׁתְּקֵד / חיים נחמן ביאליק

עוֹד עַל-קִירוֹת לְכַבֵּךְ מִתְרַפְּקִים וּתְלוּיִם
גְּבֻעוּלִים שֶׁל שׁוֹשְׁנֵי אֲשֶׁתְּקֵד –
תְּמַדַּת נִפְשֵׁי! רְאֵי: בֵּין עֲרוּגוֹת הַגֶּן וְאֵילָנָיו
אֶבִּיב תְּדַשׁ מִרְקָד.

וּכְבֵר עוֹבֵר הַמַּעְדָּר, הַנֶּעֱצָן וְעַפְרָ בְּעַפְרָ,
וְעֲרוּגָה, עֲרוּגָה תְּעַדָּר;
לֹא יַעֲבֹר הָאֶבִּיב – וּפְרָחִים תְּדַשִּׁים יִשְׁגְּשְׁגוּ,
אָף – יִטְפְּסוּ בְּסִרְיָגֵי הַגְּדָר.

וּמֵאֵלָן לְאֵילָן כְּבָר קוֹפְצָה מְזַמְרַת הַגֶּן
וּמִקְצָצָת בְּנִטְיָעוֹת;
תְּמַדַּת נִפְשֵׁי! הַנּוֹבְלוֹת יִלְחַכּוּ עַפְרָ
וְתַחֲיִינָה הַבְּרִיאוֹת.

הַשׁוֹמַעַת אֶת רֵיחַ שְׂחָבִיטִים תְּדַשִּׁים וִירֻקִים
כִּי עִם רֵיחַ הַנֶּטְף?
כִּכָּה יִשְׁגָּה הַפְּרָדִס הַיּוֹנֵק וּמִיִּנִיק נְחֵי
בְּכָל-רִבְבוֹת שְׂבָטָיו.

לְפָנוֹת עָרֵב – וּבָאָה הַיְלָדָה הַתְּמָה, הַיְפָה,
בַּת הַגֶּן, לְלִקֵּט
אֶת-כָּל-מִפְּלַל מְזַמְרָה – וְהָיוּ בְּלִילָה לְבַעֲרָה
כָּל גְּבֻעוּלֵי אֲשֶׁתְּקֵד.

כיצד מאופיינת בשיר עונת האביב?

הסבר את המשמעות (או המשמעויות) שיש לעונה זו בשיר.

הדגם את דבריך.

/המשך בעמוד 6/

5. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

איך / חיים נחמן ביאליק

ממקום שאף נסתרת שם, יחידת חיי
 ושכינת מאווי –
 הגלי-נא ומקרי באי, באי
 אלי מחבואי;
 ובעוד יש גאלה לי – צאי וגאלי
 ומלכי על-גורלי;
 ויום אחד גזלת נעורי לי השיבי
 והמיתני עם-אביבי
 ותחת שפתותיך יכה-נא ניצוצי
 ובין שדיך יומי אוציא,
 כגוע בערב היום בין פרחי בשמים
 צפרת כרמיים.

איך?

ואני עוד לא ידעתי מי ומה את –
 ושמן על-שפתי רעד,
 וכרצפת אש בלילות על-משפכי
 בערת בלבבי;
 ואבך בנדודי ליל, נאשך פרי
 ולזכרך פלה בשרי;
 וכל-היום בין אותיות הגמרא,
 בקרן אור, בדמות עב פרה,
 בזכה מתפלומי ובטהר-הרהורי,
 בנעים הגיוני ובגדל-יסורי –
 לא-בקשה נפשי כי אם-הגלותך,
 רק אותך, אותך, אותך...

תשוקתו של הדובר ל"את" (לנמענת) מובעת בשיר זה בלשון הממזגת את תחום הקדושה

עם תחום הארוטיקה.

תאר כיצד השילוב של שני תחומים אלה מבטא את רגשות הדובר.

בסס את דבריך על דוגמאות מהשיר, והסבר אותן.

/המשך בעמוד 7/

6. קרא את השיר, וענה על השאלה שאחריו.

צפּרָת / חיים נחמן ביאליק

כל-העולם טובע באור ובשיר,
 אוצרות חיים לא-שְׁעֲרָתִים מסביב מתרחֵשִׁים,
 ובמשעול הנמְתָח בֵּין יַעַר וְנִיר
 שְׁגִינּוּ הוֹלְכִים וּמַחֲשִׁים.
 אָנוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, לְשִׁבְלֵנוּ אֵין קֶץ,
 אֶפְפוּנוּ שְׂבָלִים, כְּתִרוֹנוּ צְפּוּרוֹת,
 וּבְחִנִּיתוֹת שֶׁל זָהָב יִפְגַּעְנוּ כָּל-עֵץ
 וּבְצֹאָלֵי צְמֵרוֹת.

וְהִנֵּה נִקְלָעָה צְפּוּרָת כְּפָרַח בְּקִצָּה
 שְׁעַר מַחְלָפֶתֶךָ הַמְפֹּזָה עַל-הַמְחַגְרָת,
 וּכְמוֹ רְמוֹז לִי: בְּחֹזֵר, קוּם שְׂקָה-לָהּ, וְדַמָּה
 אֵלַי הַצְּפּוּרָת!
 אוֹלָם אַתָּה - הַהֲרַגְשֵׁת בְּצְפּוּרָת נְכִי?
 הַהֲרַגְשֵׁת, כִּי גַם-נִפְשֵׁי נְתוּנָה בְּשִׁבְי,
 וּמִפְרָפְרֵת וּתְלוּאָה, וּמִצְפָּה לִישׁוּעָה
 בְּמַחְלָפֶתֶךָ הַקְּלוּעָה?

הַדְּמוּת כְּרוּב עִם עֵב קְלָה בְּרוּם עוֹלָם רַפְרָפָה?
 אַךְ גַּם-הִיא חִישׁ הַפְּלִיגָה לְמַדִּינַת הַיָּם -
 וְאֵת-הַרְהוּרֵי הַטְּהוֹר כְּמוֹהָ וְרָם
 נְשָׂאָה עִמָּה לְנִצָּח עַל-כַּתְּפָה,
 וְשׁוּב זֶהָר רְקִיעַ, וְשׁוּב תְּכֵלֶת בְּלִי-סוּף,
 אֶת הוֹלְכֵת בְּרֹאשׁ נֶאֱנִי כְּרוּךְ אַחֲרֶיךָ,
 וּבְקִמּוֹתָיו הַמְּלֵאוֹת הַשְּׁתַרְע הַנוֹף,
 וְהַכֵּל בְּהִיר בּוֹ כְּמוֹ בְּעֵינֶיךָ.

וּבְעֵינֶיךָ שׁוּב אֲצִיץ וְאֶבְקֶשׁ שֵׁם תְּשׁוּבָה -
 וּכְבִּתְחִילָה הֵן צְנוּעוֹת, שְׁתֵּי יוֹגֵי הַחֵן;
 מַה-לִּי צְנִיעוֹת עֵינֶיךָ - וּמַחְלָפֶתֶךָ מְשׁוּבָה,
 הִיא אוֹמְרַת לִי: הֵן!
 מִהֲרִי, מִהֲרִי, אַחֲוֵתִי נְבוֹאָה הִיעֲרָה,
 תַּחַת חֶפֶת אֲשֶׁרִיו לְךָ כָּל-נִפְשֵׁי אֶפְיָקָה,
 וְאֵת-כָּל-אֶהְבֵּתִי הַתְּלוּיָה בְּשַׁעֲרָה
 נְמִית שְׁגִינּוּ בְּנִשְׁיָקָה.

רַגַע אַחַד לִי נִדְמָה: בִּיעַר הַלֵּז,
 הַמְּאֵפִיל וּמְשִׁיב צְנָתוֹ עָלֵינוּ,
 גְּנוּז מִטְמוֹן מְסֻתָּרִים, הַמְּשַׁמֵּר מֵאֵז
 וּמֵעוֹלָם לְשְׁגִינּוּ -
 פֶּתְאִם רְחַפָּה הַקְּמָה - וּמִפָּה אֵלֵי-פָה
 עָבַר רְטוּט קְרָנִים עַל-פְּנֵי הָאוֹקְיָנוֹס.
 הוּ, מִי הַשְּׁלִיג עָלֵינוּ - וּבִשְׁפַע כְּזָה,
 חִיל צְפּוּרוֹת לְבָנוֹת?

הסבר את ההתרחשות המתוארת בשיר, וכתוב כיצד מעוצבות בשיר תחושותיו השונות של הדובר. הדגם את דבריך.

שירת המאה ה-20

שאלת כללית – שירת המאה ה-20

אין לענות על שאלה זו לפי שירים מימי הביניים או משירת ביאליק, וכן אין לענות לפי שירי אלתרמן שבפרק זה.

7. לפניך שתיים מההגדרות של שיר:

"מיטב המילים במיטב סדרן" (על פי סמואל קולדריג').

"לדייק במילים עד כדי תְּכַאֲבָה" (על פי דוד אבידן)

בחר באחת מההגדרות, הסבר והדגם אותה על פי אחד מהשירים שלמדת.

שירת אלתרמן

8. קרא את השיר שלפניך וענה על השאלה שאחרי.

עוד חוזר הנגון / נתן אלתרמן

עוד חוזר הנגון שְׁזַנְחָתָ לְשׂוּא
וְהַדָּרְךְ עוֹדֵנָה נִפְקַחַת לְאֶרֶץ
וְעֵנָן בְּשָׁמַיִו וְאֵלֶךְ בְּגִשְׁמִיִו
מְצַפִּים עוֹד לְךָ, עוֹבֵר-אֶרֶץ.

וְהָרוּחַ תִּקּוּם וּבְטִיסַת נִדְנִדוֹת
יַעֲבְרוּ הַבְּרָקִים מְעֲלֶיךָ
וְכַבְּשָׁה נְאֻלֶּת תִּהְיֶינָה עֲדוֹת
שְׁלֹטַפֶּת אוֹתָן וְהוֹסַפֶּת לְכַתּוּבָה —

— שְׁיִדְיֶךָ רִיקוֹת וְעֵינֶיךָ רְחוּקָה
וְלֹא פֶעַם סִגְרֶת אֶפִּים
לְחֹרְשָׁה יִרְקָה וְאִשָּׁה בְּצַחֲוֹקָה
וְצִמְרֶת גְּשׁוּמַת עֶפְעָפִים.

תאר את הזיקה בין עובר האורח ובין הדרך, והסבר את המשמעות הסמלית של זיקה זו. הדגם את שדברייך.

9. קרא את השיר שלפניך וענה על השאלה שאחריו.

יְרֵחַ / נתן אלתרמן

גַּם לְמִרְאָה נוֹשֵׁן יֵשׁ הַגַּע שֶׁל הַלְדָּת.

שְׂמִימִים בְּלִי צְפוּר

זָרִים וּמְבַצְרִים.

בְּלִילָה הַסְּהוּר מוּל חִלּוּנֵךְ עוֹמְדָת

עִיר טְבוּלָה בְּכַי הַצְּרָצְרִים.

וּבְרִאוֹתֶיךָ כִּי דֶרֶךְ עוֹד צוֹפָה אֶל הַלֶּךְ

וְהִירַח

עַל כִּידוֹן הַבְּרוֹשׁ

אֵתָה אוֹמֵר – אֵלֵי. הָעוֹד יִשְׁנֶם כָּל אֵלֶּה?

הָעוֹד מִתָּר בְּלַחַשׁ בְּשִׁלּוּמָם לְדָרֵשׁ?

מֵאַגְמִיָּהֶם הַמִּים נִבְטִים אֵלֵינוּ.

שׁוֹקֵט הָעֵץ

בְּאֵדָם עֵגִילִים.

לְעַד לֹא תַעֲקֹר מִמֶּנִּי, אֵלֶּהֵינוּ,

תּוֹגַת צַעֲצוּעֶיךָ הַגְּדוֹלִים.

פְּרֵשׁ שְׁתַּנִּים מהתמונות בשיר, והסבר כיצד הן ממחישות את ההצהרה הפותחת את השיר.

10. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

עץ הזית / נתן אלתרמן

שבעים שנה	כאשר תשאלי את הריך למות
הקיץ מלך.	וגעו עדרים אל מטר ומספוא,
באור נקמות סממו בקריו.	הוא נצב בחומה, תהגך הגלמוד,
אחד עץ הזית,	וידעת כי נפשך בכפו.
אחי הנדח,	
לא נסוג מנגהם בקרב.	ועם ערב, שותת משקיעה ארכה,
	יגוש על פניך - איך? ...
מה קדושה שבועתו! ענפיו השחורים	בגזעו הנפתל, בלהבת עורקיו,
לא עמסו כוכבים וירח.	משמר וכבוש בכיך.
רק עניו, אדמתי, כמו שיר-השירים,	
את לבות אבניך פולח.	ומנגד חורג השרב האדם
	ונרתע
ואולי מעיני אל'היו רבוננו	ואימה תאחזוהו - -
רק המצה לו נתנת, כבדה וחמה,	כי הקר לא ימוט ולבו לא ידום,
ברבצו עירי, כרואה-חשבונות,	כל עוד נבט אחד מרטש את תזוהו.
על ספרך הנושף חמה.	

שיר זה הוא לכאורה שיר טבע, אך למעשה השיר מבטא רעיון (או רעיונות) באמצעות "עלילה" שמשמעותה סמלית.

הסבר מהו הרעיון או הרעיונות המשתמעים מה "עלילה" הנפרשת בשיר.

/המשך בעמוד 11/

11. קרא את ארבעת הבתים המסיימים את השיר "דו-שיח", וענה על השאלה שאחריהם.

מתוך: **דו-שיח** / נתן אלתרמן

מיכל, איך? בערב קרב חותך דינים
הלכתי ואמר לך: למחר נשבת.
אבל עברו, מיכל, כמו רבוא שנים
נאת פני מאז עוד לא הסבתי.

הה, מיכאל, מערב קרב חותך דינים
ככלות דיניו אתה מסב אלי פנים.
מלאה אהבתנו, מיכאל, ראנה.
כי לא גמועה היא. נטף לא נגרע ממנה.

מיכל, איך. איה ננה לך למשכן?
מיכל, אך זאת הגידי ואמוג כאפר:
האם בבית אכל את או בבית חתן?
ומה קולך רונן כשיר על פי הנבל?

הה, מיכאל, ננה שוקט לי למשכן.
לא בית אכל אני ולא חדרי חתן.
וכמו על פי הנבל נשמתי רוננת,
כי בצדך אני בין רגבים שוכנת.

הסבר כיצד היסודות הבלדיים באים לידי ביטוי בארבעת הבתים האלה.

פרק שני : ספור קצר

אם בחרת בפרק זה, ענה על שתיים מהשאלות 12 – 14 (לכל שאלה - 15 נקודות).
בשאלות 12-13 אין לענות על פי "סיפור בלי כתובת".

12. בחר בסיפור שלמדת, ובו אירוע המערער את שגרת החיים של דמות (או של דמויות) בסיפור. תאר את האירוע, והסבר כיצד הוא משפיע על התנהגות של דמות בסיפור ועל יחסיה עם סביבתה.

13. איזה יחס (למשל: אהדה, חמלה, הערכה, הסתייגות, דחייה, רגשות מעורבים) מעוררת בך הדמות הראשית באחד מהסיפורים הקצרים שלמדת? הסבר והזגם מה בדמות ובאופן הצגתה מעוררים בך יחס כזה?

"סיפור בלי כתובת" / יהודית הנדל

14. תאר את הופעותיו של הכלב בסיפור, והסבר את תפקידו בניית המשמעות של הסיפור. הזגם את דברייך.

פרק שלישי : דרמה

אם בחרת בפרק זה, ענה רק על אחת מהשאלות 15 – 16 (30 נקודות).
על שאלות אלה אפשר לענות רק על פי מחזה מהמאה ה-19 או מהמאה ה-20.
שים לב: בחר בשאלה המתאימה למחזה שלמדת.

מחזה מהמאה ה-19 או מהמאה ה-20

15. תופעות של דיכוי הזולת או פגיעה בכבודו באות לידי ביטוי במחזות מודרניים רבים. הזגם והסבר קביעה זו על פי מחזה שלמדת.

16. אי-אפשר לשכוח או להסתיר את העבר. הסבר והזגם קביעה זו על פי מחזה מודרני.

/המשך בעמוד 13 /

פרק רביעי : רומאן ונובלה*

פרק זה הוא חובה. ענה על אחת מהשאלות 17 – 22 (30 נקודות).

סיפור פשוט " / ש"י עגנון

17. תאר את אפיזודת השיגעון של הירשל המתרחשת ביער, והסבר את הסיבות לשיגעונו. האם סיום הרומאן מעיד, לדעתך, שהירשל נרפא משיגעונו? הסבר את דבריך.
18. תאר את דמותה של בלומה, והסבר מה היא מייצגת בעולם המתואר ברומאן. הדגם את דבריך.

רומאן מתורגם, נובלה מתורגמת*

על השאלות 19 – 20 אפשר לענות גם על פי הרומאנים האלה : החטא ועונשו, אנה קארנינה, מאדאם בובארי, המשפט, האמן ומרגריטה, אל המגדלור, בית בודנברוק, מאה שנים של בדידות, הקול והזעם, אור באוגוסט.

* אם בחרת להתבסס על נובלה מתורגמת, תוכל לבחור אך ורק מבין הנובלות האלה :
העיירה שבה נעצר הזמן, לב של כלב, בטבעת החנק, הזקן והים, היונה, טוניו קריגר, מוות בוונציה, הנשיקה למצורע, הורתו, ברטלבי, רעידת אדמה בצ'ילי.

19. ברומאנים מתואר כישלון בחייהן של דמויות (למשל : כישלון באהבה או בנישואין, כישלון בהגשמת ייעוד או כישלון בשמירה על ערכי המוסר).
תאר כישלון כזה ברומאן המתורגם או בנובלה המתורגמת שלמדת, פְּרֵט את הסיבות לכישלון זה, והסבר כיצד הוא משפיע על הדמות או על הדמויות המעורבות בו.
20. תאר בקצרה את הסיום של הרומאן המתורגם או של הנובלה המתורגמת שלמדת, והסבר את התרומה של הסיום להבנת משמעות היצירה.

רומאן עברי

על השאלות 21 – 22 אפשר לענות רק על פי אחד מהרומאנים האלה: ספר הדקדוק הפנימי, התגנבות יחידים, עיר קסומה, מר מאני, שירה, מקדמות, חיי נישואין, זיכרון דברים.

21. ברומאנים מתואר כישלון בחייהן של דמויות (למשל: כישלון באהבה או בנישואין, כישלון בהגשמת ייעוד או כישלון בשמירה על ערכי המוסר). תאר כישלון כזה באחד מהרומאנים שלעיל, פְּרָט את הסיבות לכישלון זה, והסבר כיצד הוא משפיע על הדמות או על הדמויות המעורבות בו.
22. תאר בקצרה את הסיום של אחד מהרומאנים הנזכרים במסגרת, והסבר את התרומה של הסיום להבנת משמעות היצירה.

/המשך בעמוד 15 /

פרק חמישי : שיר שלא נלמד

שיום לב! פרק זה הוא חובה – ענה על שאלה 23 (10 נקודות)

23. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

שְׁכָרוֹן זְהָב / יצחק שלו
(מתוך הספר שכרון זהב, 1975)

נֶשׁ פָּרַח עוֹלָה בְּחוֹמָה
וְנִקְרָא : שְׁכָרוֹן זְהָב.
עָפַר שְׁבִין אָבוֹ לְאָבוֹ
הִסְפִּיק לוֹ
כְּמוֹ לִי.

מִלַּח* מְעֵט שְׁבָאָבוֹ
כְּמוֹנֵי מְצָה לְשִׁכְרָה.

לְרֵאשָׁה הָאֶפֶר שֶׁל חוֹמָה
קָשֶׁר כְּתָר זְהָב.
כֵּן עָשִׂיתִי אֲנִי.

* לח – לחות

הדובר רואה בפרח המתואר בשיר דגם ראוי לחיקוי.
הסבר קביעה זו.
בתשובתך התייחס גם לאמצעי העיצוב בשיר.

ב ה צ ל ח ה !